

ИНФОРМАЦИЯ

АФРИКАНСКА ЧУМА ПО СВИНЕТЕ (АЧС) – ГЕРМАНИЯ ЗАПОЧВА НОВА ФАЗА В БИТКАТА С БОЛЕСТТА

Живадивасвина в доброздраве. - Снимка: ЯнВулингс

Всички ограничения за африканската чума по свинете в Белгия трябва да бъдат премахнати след двугодишна политика, довела до премахване на болестта на белгийска територия. През септември 2018 г. в провинция Люксембург е открита дива свиня, заразена с АЧС. Мерките, прилагани оттогава в Белгия за ликвидиране на тази болест, включват разполагането на експертен ветеринарен екип на Европейския съюз (ЕС) за спешни случаи, засилен пасивен надзор, повишаване на осведомеността и сътрудничество между всички заинтересовани страни (по-специално частните и държавните ветеринарни лекари, горските служители, фермерите и ловците), както и сътрудничество със съседните държави. През последните 12 месеца резултатите от надзора подкрепят отсъствието на циркулация на вируса на АЧС в Белгия и болестта не се е разпространила сред домашната популация свине. Следователно, след гласуване от държавите-членки на ЕС на заседанието на Постоянния комитет по растенията, животните, храните и фуражите (PAFF) и приемането на регламента от Комисията на 20 ноември 2020 година¹, **всички ограничения по отношение на Белгия трябва да бъдат премахнати**. След Чехия през 2019 г. Белгия стана втората държава членка, която изкорени АЧС от територията си. Заболяването все още се съобщава в 11 държави-членки.

¹ Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1741 на Комисията от 20 ноември 2020 година за изменение на приложението към Решение за изпълнение 2014/709/ЕС относно мерките за контрол на здравето на животните във връзка с африканската чума по свинете в някои държави членки (OБ L 392, 23.11.2020г., стр. 32—59)

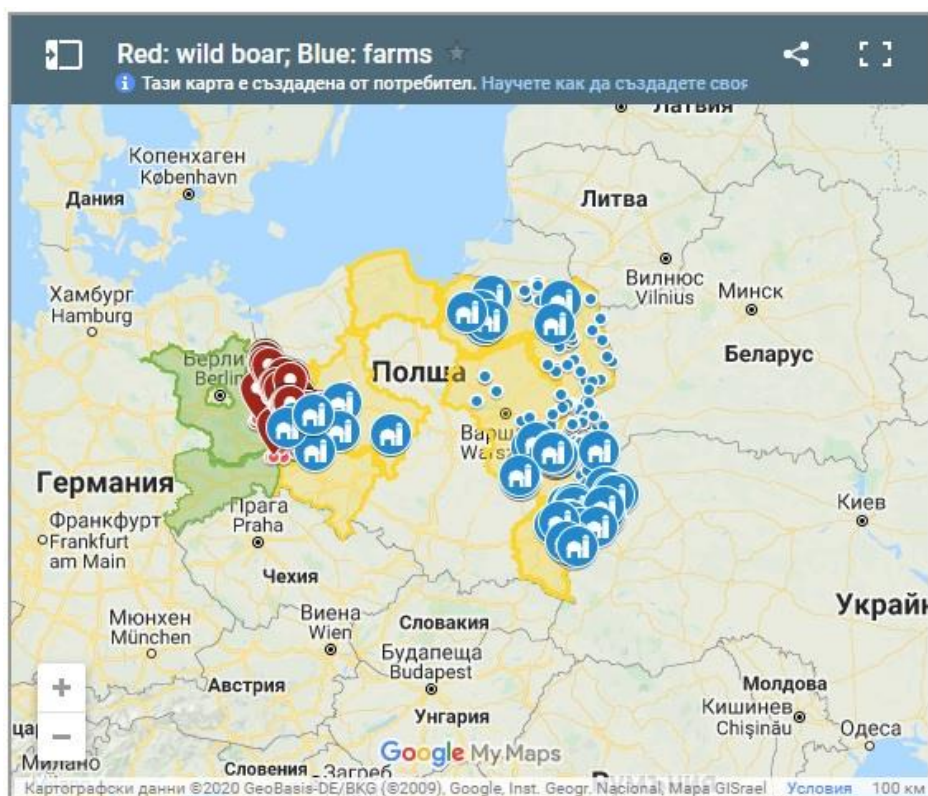
В същото време **общият брой на заразените диви свине в Германия надхвърли 150** (вирусът на АЧС в диви прасета се открива и в Германия от средата на септември 2020 г.), германският министър на земеделието Джулия Клокнер заяви, че страната е навлязла в нова фаза в борбата с АЧС в популацията на дивите свине в страната.

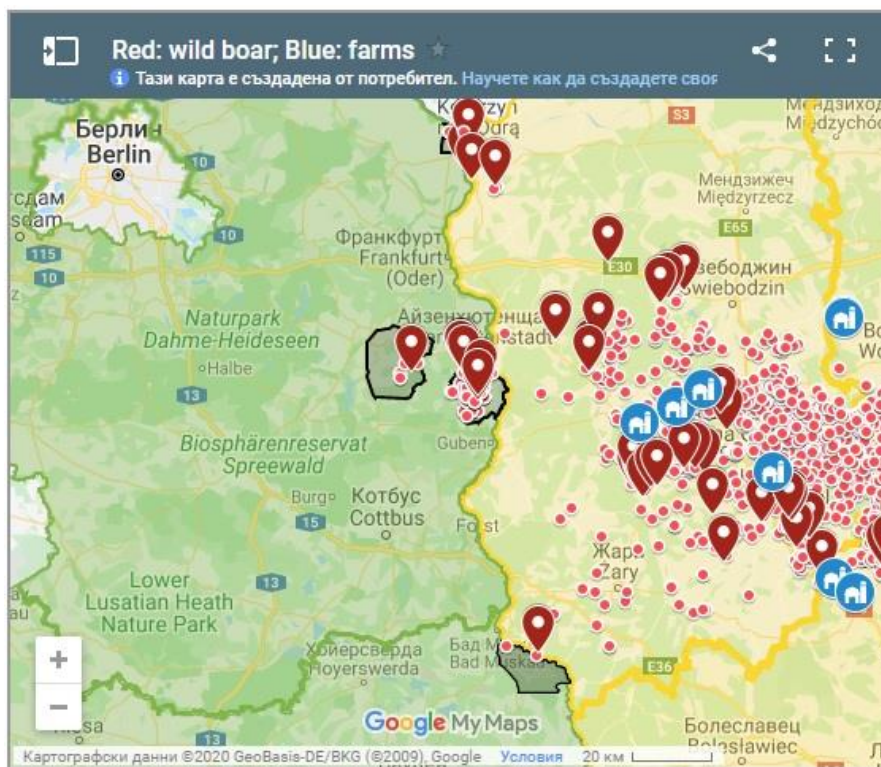
Прилагането на мерките за спиране на АЧС в Германия влошават и без това трудната ситуация, свързана с Covid-19, поради натрупването на огромно количество угоени прасета от фермите, които чакат ред за кланиците, което пък от своя страна води до допълнителен натиск върху цените. Затварянето на няколко големи кланици (както в Германия, така и по целия свят) поради инфекции с Covid-19 на служителите, наложи унищожаването на над 1 милион прасета в Европа поради липсата на повече свободно място във фермите и невъзможност да бъдат преработени в близката кланица. С натрупването на свине, някои фермери избраха да евтаназират животните във фермата и да спрат или прекъснат раждането на нови прасенца.

Ситуация в западна Полша

Междувременно, в съседна западна Полша, броят на заразените диви свине надхвърля 2000 – в края на октомври 2020 г. броят е бил 2 024 само в клъстера в западна Полша. Един от последно намерените трупове е на 7,5 км от границата с Германия.

През 2020 г., в Полша има 99 свинеферми с АЧС. В цяла Полша, включително по-голямата заражена площ на изток, общото количество на заразените свинеферми (от задния двор до търговската продукция) се е увеличило до 99. С този брой инфектирани ферми, 2020 г. изпреварва „рекордното“ разпространение на АЧС през 2018 г., когато са заразени общо 95 ферми. Общото количество инфектирани с АЧС свинеферми, от първото навлизане на вируса през 2014 г., е 336. Обикновено през по-студените зимни месеци фермите се заразяват по-рядко. **Досега, през 2020 г., в западна Полша с АЧС са засегнати 11 ферми**

Карти на разпространение на АЧС на територията на Полша и Германия – червено – случаи с диви свине, синьо – огнища на АЧС във ферми²

Ситуацията и мерките срещу АЧС в Германия

Опитът за борба с АЧС, предимно е въпрос на спазване на точни принципи и насоки. Поради начина, по който административно е организирана Германия, правителството на федералната провинция Бранденбург е първият отговорен орган. Всяка отделна провинция носи отговорност за координацията в борбата с болестите по животните на своята територия.

Министерство на социалните въпроси, здравеопазването, интеграцията и защитата на потребителите на провинция Бранденбург предприема следните мерки за ограничаване на разпространението на АЧС:

1. Създаване на зони около огнищата/случаите при диви прасета, с целеви мерки за всяка зона. Този подход е в съответствие с насоките на ЕС.

- **Основна зона (около 150 км²)**

- Влизането забранено, с изключение на акредитирани хора и ловци;
- Временни огради, за да се предотврати напускането на диви свине от района;
- Активно наблюдение за откриване на трупове на диви свине и безопасно отстраняване.

- **Рискова зона (около 25 км около основната зона)**

- Прасетата трябва да се отглеждат на закрито;
- Не е разрешено събирането на реколтата от полето, за да се гарантира, че дивите свине ще останат на място и няма да се разпръснат в търсене на друга храна;

²<https://www.pigprogress.net/Health/African-Swine-Fever/ASF-Poland/?dossier=35415&widgetid=0>

- Временна забрана за лов;
  - Система за отчитане кога са открити мъртви диви свине;
  - Безопасно отстраняване на трупове на диви свине, последвано от изследвания за вируса на АЧС
- **Буферна зона, 2300 км² - външна зона**
    - Засилване на лова на дива свиня;
    - Изследване на всички отстреляни диви свине, както и на откритите мъртви;
    - Интензивен надзор на лова.
2. **Забраната за лов в основната зона и рисковите зони** е с цел да се предотврати по-нататъшното разпръскване на дивите свине. Ловът в тези зони е разрешен само след като те са напълно оградени и експертите вече имат ясна картина за разпространението на вируса в тази зона. Забраната за прибиране на реколтата има тежки последици за фермерите и земеделците в района.
  3. **Извън ограничените зони се прилага интензивен лов** на дива свиня и активно търсене на трулове на диви свине. Труповете на диви свине се изследват за АЧС, за да се намали рискът от разпространение на вируса и за ранно откриване, ако вирусът се появи в нови райони.
  4. Следващата стъпка от плана за ликвидиране на АЧС включва **създаването на „бели зони” или зони от 5 километра около 2-те вътрешни зони**. Те трябва да са оградени както отвътре, така и отвън със солидна ограда, висока 1,20 метра. След като оградите са готови, намерението е да се отстрелят всички диви свине в оградените бели зони, като ефективно се създаде коридор без диви свине. Подобен подход е използван в Белгия и Чехия. Една от големите трудности в изграждането на белите зони е, фактът че част от границите на бялата зона се налага да минават през територията на Полша. Въпреки че Германия е предложила да заплати за изграждането на тези бариери, първоначалните отговори са колебливи.

От 16.11.2020 г., Джулия Клокнер, ще позволи да се отстрелват диви свине в **5-километрова зона около 1-вата от 4-те заразени зони в Германия**, включваща районите на областите Одер-Шпрее и Шпрее-Нейс. Намерението е да се отстранят дивите свине от вече изградените бели зони около всички инфекциозни зони в провинция Бранденбург. С отстрела на всички диви свине в бялата зона, се цели да се създаде зона, свободна от диви свине, така че вирусът да не може да се разпространи чрез миграцията на заразени глигани.

Този подход се препоръчва от специалисти на Ветеринарния екип на ЕС за спешна помощ (EU Vet) – според тях това е доказано успешен метод.

Интензивно търсене на трулове на диви свине

Едновременно с установяването на бялата зона, търсенето на трулове на диви свине продължава вътре в заразените зони. **Те са открити в 4 различни германски области. В момента броят на откритите заразени диви свине е 150.** По-голямата част от тях са открити в провинция Бранденбург (149), а една е простреляна в провинция Саксония.

Открити болни и умрели семейства диви свине в Германия на остров Кюстрин-Киц, част от северната заразена зона в Източна Германия, непосредствено граничеца с Полша

В претърсването за трупове участват и кучета-търсачи. Провинция Бранденбург използва 7 ловни кучета на частни стопани, които в резултат на интензивни тренировки са обучени за много кратко време. Те се включват със собствениците си (всички са ловци) в търсенето на трупове на диви свине. Кучетата-търсачи са незаменими за проследяване на умрели диви свине, особено в трудно достъпните зони в гори и блата.

Засилване на сътрудничеството с Чехия и Полша

Германските власти са убудени, че в битката срещу АЧС е задължително тясното сътрудничество със съседните държави – Чехия и Полша. Германският министър на земеделието Джулия Клокнер е провела видеоконферентна среща с колегите си Гжегож Пуда (Полша) и Мирослав Томан (Чехия). Идеята е не само да се координират инициативи на министерско ниво, но и на ниво ветеринарни власти.

Постоянна ограда срещу разпространението на АЧС по границата с Полша

Междувременно Полша продължава да съобщава за нови случаи на АЧС, също по границата с Германия. Един от случатее е открит на границата с германската

Германският съюз на производителите на свине (ISN) подкрепя избрания подход и призовава властите в Бранденбург да прилагат мерките „последователно и без компромиси“.

Идеята е чрез интензивно наблюдение да се намерят и премахнат колкото се може повече трупове на умрели от АЧС диви свине, преди те да заразят допълнително други диви свине. Изглежда обаче, че количеството на жертвите на АЧС продължава да расте.

Търсенето на трупове се извършва мащабно, с участието на ветеринарните власти, пожарните служби, полицията, ловците, фермерите и областните служители, като само в една от акциите през октомври по суша, въздух и вода са участвали поне **300 души на сушата, 4 дрона в небето (някои с топлинни камери) и лодки по река Одер**, която е границата между Полша и Германия.

провинция Саксония в седмицата 9 – 13.11.2020 г., в посока юг от случай, с отстреляно диво прасе, близо до германския град Краушвиц, област Гьорлиц, в края на месец октомври 2020 г.

Германската асоциация на земеделските производители (Bauernverband) и Асоциацията на ловците (Jagdverband) призоваха за **изграждането на солидна, постоянна гранична ограда, за да се предпазят от навлизането на диви свине от Полша**. Счита се, че без ограда заразените диви свине ще продължават да влизат на територията на Германия. Такава ограда ефективно би блокирала „задната врата“, като гарантира, че нито една дива свиня не може да влезе в Германия, като по този начин намалява шансовете за навлизане на вируса. Германският федерален съвет разреши изграждането на такава постоянна ограда още през лятото на 2020 г. Провинция Мекленбург-Предна Померания – най-северната от трите гранични провинции на Германия с Полша – започна да изгражда този тип постоянна ограда през юли 2020 г. Същите мерки са предприети и в Бранденбург – като държавата ще подпомогне с 6 милиона евро изграждането на оградата. Най-южната провинция, граничеща с Полша, Саксония, също предприе подобни мерки.

В разгара си: изграждането на постоянни метални огради на границата между Полша и Германия. - Снимка: ANP/EPA/NaoungJeon:

Властите на провинция Саксония решиха да заменят сегашната временна ограда с постоянна ограда – на север тя ще се съедини с оградата, създадена от провинция Бранденбург; на юг ще достигне до магистрала 4, точно на север от Гьорлиц.

Освен това местните власти решиха да не обособяват „вътрешна заразна зона“ в Саксония, тъй като навлизането на едно диво прасе от Полша не означава, че има активно присъствие на болестта на територията на провинция Саксония.

Ефекти на АЧС върху търговията със свинско месо

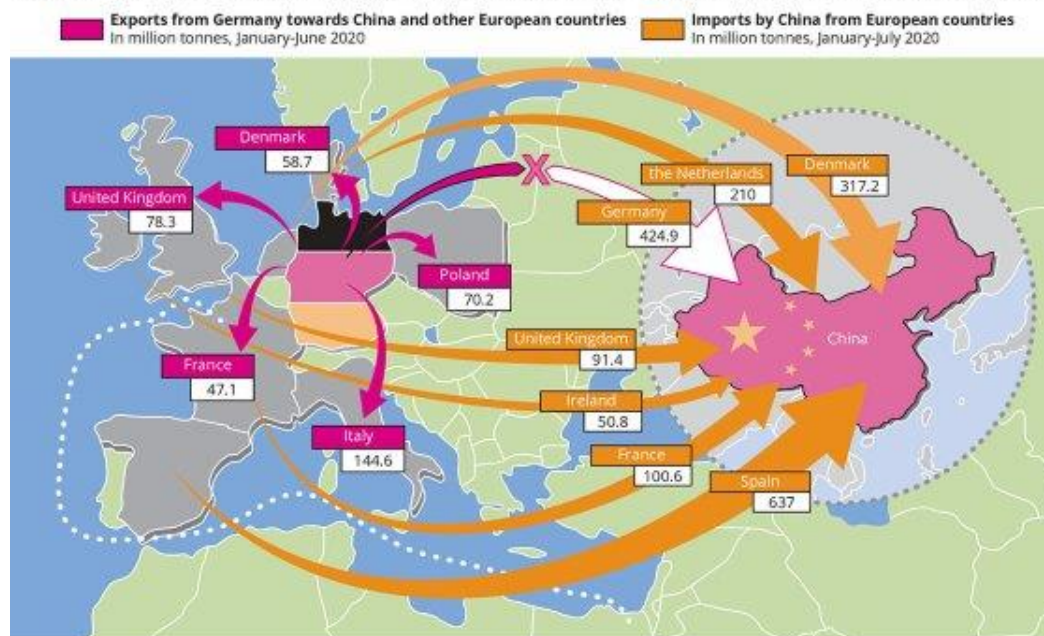
Откриването на АЧС при диви свине в Германия оказа силно въздействие върху производството на свинско месо в страната с осезаемо отражение в цяла Европа. Малко след съобщението на 11 септември 2020 г. за първото позитивно за АЧС диво прасе в Германия, различни страни извън ЕС затвориха границите си за германско свинско месо, включително Южна Корея, Япония и най-вече – Китай. Както може да се види на Фигура 1, от данните, предоставени от Френския институт за свинско месо (IFIP)³, Германия е изнесла 425 000 метрични тона свинско месо за Китай през първите

³<https://ifip.asso.fr/fr>

седем месеца на 2020 г. През същия период Южна Корея е закупила 46 000 тона и Япония 15 000 тона.

Figure 1 - ASF in Germany: What was the situation prior to September 2020 and what is changing?

Source: Réussir Porc, with data from the French Pork and Pig Institute (IFIP).

Фигура 1: АЧС в Германия: Каква беше ситуацията с износа на свинско до септември 2020 г. и как се промени след това? **розово** – износ на Германия към Китай и европейските държави; **оранжево** – внос в Китай от европейските държави

В резултат на огнището на АЧС, цените в Германия спаднаха с 0,20 евро до 1,27 евро/кг – допълнителен спад, тъй като Covid-19 също оказва отрицателно въздействие върху цените, поради това, че кланиците трябва да работят с намален капацитет. Според експерти на IFIP, германският износ за Азия ще бъде повлиян отрицателно поне една година, като вероятно ще има нестабилност на пазара и в различни европейски страни.

Германия може да изнася свинско месо в близки страни в Европа, като Испания, Франция или Италия, страни, които от своя страна могат да увеличат търговията си с Китай, като испанските месокомбинати все още имат потенциал за износ, ограничен само от капацитета им за студено съхранение на месо.

Разклащането и нестабилността на пазарите на свинско месо може също да повлияе отрицателно на функционирането на големите месопреработватели в Германия, като Tönnies или Vion, които често колят свине с произход от Дания и Нидерландия. Тези свине може да се наложи да се пренасочат за клане в друга страна.

Германските власти водят преговори с Япония, Южна Корея и Китай, за да договорят политическите и техническите параметри на регионализацията, така че Германия да може да изнася свинско месо за тези държави от незаразените си провинции.

Други научни становища и актуална информация от областта на здравето, хуманното отношение и благосъстоянието на животните, антимикробната резистентност, както и оценка на риска по цялата

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
[://corhv.government.bg](mailto://corhv.government.bg), corhv@mzh.government.bg
 тел. 02/4273056

хранителна верига може да намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига:

Както и други материали:

<http://corhv.government.bg/>

<http://corhv.government.bg/?cat=27>

<http://corhv.government.bg/?cat=71>

Използвана литература и повече подробности:

ASF Germany: New phase in battle starts; count at 150; Pig Progress Health, News Nov 13, 2020; Vincent ter Beek -Editor of Pig Progress / Topic: Pigs around the world; <https://www.pigprogress.net/Health/Articles/2020/11/ASF-Germany-New-phase-in-battle-starts-count-at-150-670251E/>

Germany's plan to be ASF-free again; PigProgressHealth, Background Nov 6, 2020; *ThankstotheFrenchagriculturalpublicationRéussirPorcfortheireditorialinputandfigure*; Kees van Dooren – Reporter Boerderij; <https://www.pigprogress.net/Health/Articles/2020/11/Interview-Germanys-plan-to-be-ASF-free-again-660754E/>

20.11.2020 г.

д-р Мадлен Василева,

Център за оценка на риска по хранителната верига